

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

OKRĘG MAŁOPOLSKI

31-128 Kraków, ul. Karmelicka 32, tel. 12-633-58-82

Kraków, dnia 14 października 2026 r.

Abdykacja z rozumu.

Koleżanki, Koledzy związkowcy, pracownicy oświaty, niezrzeszeni.

Tegoroczne święto edukacji upływa w cieniu tragicznych wydarzeń w polskich szkołach. Z ręki 15 letniego, byłego ucznia szkoły, zginęła Pani Daria, matka dwóch synów w wieku 6 i 11 lat, woźna. Ranni zostali dyrektor szkoły i nauczycielka. W innych placówkach mieliśmy do czynienia z serią ataków z użyciem niebezpiecznych przedmiotów. Poszkodowanych jest wiele osób, uczniów i pracowników szkół. Mamy do czynienia ze zjawiskiem bez precedensu. W poprzednich dekadach zdarzały się niebezpieczne incydenty ale nie w takiej skali. Wszyscy zadajemy sobie pytanie, jak to możliwe, dlaczego tak się stało? Czy czeka nas przyszłość gdzie szkoły staną się zamkniętymi twierdzami, a na każdym korytarzu będzie stał ochroniarz?

Najpierw spróbujmy odpowiedzieć na pytania jak i dlaczego? Otóż nie ma jednej odpowiedzi. Podrzucę kilka możliwych wytłumaczeń: sprowadzanie roli nauczyciela do dostawcy usług edukacyjnych, hejt na nauczycieli i ogólnie szkołę jaki wylewa się od lat w mediach i rodzinach. Zwłaszcza od czasu strajku w 2019 r. Przekonanie części rodziców, że to oni wiedzą lepiej, że ich dzieci traktowane są w szkole niesprawiedliwie. Ileż razy nauczyciel słyszy groźby i obelgi.

A rodzice, czy nie abdykowali ze swojej roli? Praca od rana do wieczora, a dzieci najlepiej żeby przebywały na świetlicy do 19. Później dajmy dziecku komórkę do ręki i będzie spokój.

Wiem, że to gorzkie słowa ale to moje, subiektywne tłumaczenie tragedii. Zapewne specjaliści, psychiatrzy, pedagodzy znajdą lepszą odpowiedź. Dzisiaj musimy wszyscy zastanowić się co dalej. Jak uniknąć przyszłości rodem z amerykańskiego horroru.

Pewnym jest, że trzeba wzmocnić ochronę w placówkach edukacyjnych, wypracować nowy system bezpieczeństwa. Zapewne kontrola na wejściu nastanie się standardem. Można wymyślać i wprowadzać nowe rozwiązania sygnalizacyjne i ochronne. Najważniejsze jest jednak co innego. Trzeba wrócić do wzajemnego zaufania. Musi się dokonać rewolucja w relacjach pomiędzy rodzicami a nauczycielami. Jest rola dla samorządu, bo przecież przedszkola

i szkoły najczęściej są samorządowe. To także zadanie dla ministerstwa edukacji. Trzeba skończyć wreszcie z papierologią, biurokracją, wciąż rosnącą stertą dokumentów. Pedagodzy szkolni muszą mieć czas na pracę z dzieckiem. Przytoczę w tym miejscu fragment listu jaki wpłynął od zdesperowanego pedagoga do Biura Okręgu : „*Zamiast realnej pomocy tworzymy papierową fikcję*” i jeszcze „*Moja codzienna praca została zredukowana do: podwójnej dokumentacji, niekończącej się buchalterii wsparcia, biurokratycznej tarczy obronnej*”

Pewne rzeczy można zmienić bez zwiększania kosztów. Niektóre będą wymagały zwiększenia finansowania zadań oświatowych.

Jasne jest też jedno. Bez opracowania strategii oświatowej uwzględniającej obecne wyzwania i to opracowanej na wiele lat czeka nas powolny „uwiąd” systemu edukacji. Będziemy dryfować w kierunku prywatnych, świetnych szkół za które rodzic będzie słono płacił i publicznych szkół, gdzie dorabiać sobie będą emerytowani nauczyciele, a bezpieczeństwo będzie zagrożone.

Bijemy na alarm już od wielu lat nie tylko w interesie warunków pracy i płacy pracowników oświaty. Zdaniem Związku zagrożony jest interes społeczny czyli prawo obywateli do bezpłatnej i dobrej oświaty. Procesy, które obecnie obserwujemy przypominają te, które ok. 10 lat temu zachodziły w służbie zdrowia. Wtedy też brakowało pielęgniarek, średniego personelu medycznego, lekarzy. Wiemy czym się to skończyło, obecnie aby się dobrze i na czas leczyć trzeba mieć pieniądze.

Do cichej prywatyzacji oświaty dopuścić nie wolno. Również dlatego, że w interesie państwa i społeczeństwa jest równy i powszechny dostęp dzieci i młodzieży do dobrej edukacji.

Czy postulaty ZNP mające na celu uzdrowienie systemu znajdą posłuch u polityków. Trudno powiedzieć. Czasem mam wrażenie, że politycy abdykowali z rozumu i rządzą nimi czyste emocje.

Będziemy jednak próbować dotrzeć do naszych decydentów. Rozpoczynamy akcję rozmów z politykami ze wszystkich opcji. Będziemy odwiedzać posłów w ich biurach wyborczych, będziemy brać udział w spotkaniach z nimi. Będziemy zadawać niewygodne pytania.

Według danych z Ministerstwa Edukacji pracuje obecnie ok. 700 tys. nauczycieli, dodajmy do tego setki tysięcy pracowników administracji i obsługi. Jesteśmy potężną siłą wyborczą , wykorzystajmy to do skutecznego lobbingu. Na koniec życzenia, mamy przecież Święto Dnia Edukacji Narodowej. Wszystkim pracownikom życzę bezpieczeństwa w pracy, wysoko ocenianej i wysoko finansowo docenianej.

Arkadiusz Boroń
Prezes Okręgu Małopolskiego ZNP